

LESOPARK VINICE

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY

ROZLOHA: 40,3 ha

KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ: Běchovice, Dolní Počernice

NEJVÍCE ZASTOUPENÉ DŘEVINY: dub zimní, bříza bělokorá a vrby

PŘEVLÁDAJÍCÍ STANOVIŠTĚ: živná stanoviště nižších poloh

LESNÍ POROSTY: 28,5 ha

NELESNÍ PLOCHY (LOUKY, CESTY): 11,8 ha

VLASTNÍK LESA: hlavní město Praha, zastoupené odborem ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy

ÚDRŽBU PROVÁDÍ: Lesy hl. m. Prahy

Upozorňujeme návštěvníky, že dle platného lesního zákona je vstup do lesa na vlastní nebezpečí.

ZAJÍMAVOSTI

Bahno z Počernického rybníka – Odbahnění Velkého Počernického rybníka bylo součástí jeho celkové revitalizace dokončené v roce 2006. Po vypuštění rybníka se ze dna vytěžilo přibližně 60 000 m³ bahna. Část sedimentu byla využita na výstavbu nového ostrova a rozšíření litorálního pásma rybníka, zbytek sedimentu byl vyvezen na okolní pole v Běchovicích a v Dolních Počernicích. Na části těchto polí byla později vysazena západní část lesoparku Vinice.

Dub zimní (*Quercus petraea*), lidově nazývaný drňák, dosahuje výšky 40 metrů. Dub zimní je rozšířený v horských polohách i pahorkatinách. Roste nejčastěji ve směsi s bukem, lípou nebo habrem. Patří mezi největkovitější druhy a může se dožít tisíce i více let. Tvrdé a trvanlivé dubové dřevo se používá při stavbě lodí, podlah, nábytku, intarzií i sudů. Dubová kůra se využívá k léčbě kožních onemocnění. Užívala se i v barvířství a k vydělávání kůží.

V roce 2017 vydal odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy

Autoři textů: Ing. Dan Frantík, Mgr. Jana Karnecká

Fotografie na úvodní stránce (zleva doprava, shora dolů): Počernické tůně, nové dětské hřiště, dub zimní, letecký pohled na lesopark, výsadby soliterních dřevin

Další informace o pražské přírodě: www.praha-priroda.cz, portalzp.praha.eu

1. Les založený na bahně z Velkého Počernického rybníka
 2. Počernické tůně
 3. Bývalá betonárka
 4. Pamětní kámen
 5. Porosty šípů a hlohů
 6. Prameniště
- Hranice lesa v majetku HMP
 - Turistická stezka
 - Chráněné území
 - Dětské hřiště
 - Fitness prvky
 - Vyhlička
 - Altán, kryté sezení
 - Pramen
 - Zastávka MHD
 - Železniční zastávka

LESOPARK VINICE

Vinice je nový lesopark, jehož realizace na původně orné půdě byla zahájena v roce 2007. Přípravy však začaly už mnohem dříve. Než lesopark vznikl, bylo totiž nutné vykoupit soukromý pozemek nacházející se uprostřed připravovaného lesoparku. Při zpracování projektu zalesnění bylo zapotřebí zohlednit existenci řady vedení inženýrských sítí (od nadzemního vedení VVN 110 kV přes vysokotlaký plynovod, kanalizaci až po kabelové vedení 22 kV). Větší část nově založených luk je právě v místě ochranných pásem těchto vedení.

První výsadby proběhly na podzim 2007 v západní části lesoparku. Každý další rok dále přibývalo nově zalesněných ploch, nejvíce v roce 2008 a 2009. Poslední velké zalesnění se v lesoparku provádělo v roce 2014. V roce 2008 byly postaveny nové mlatové cesty, aby byl nově vznikající lesopark dobře přístupný veřejnosti. V roce 2009 bylo založeno více jak 10 ha nových luk.

Součástí projektu byla v roce 2007 také rekultivace bývalé betonárky, která se nacházela v jihovýchodní části lesoparku. Z území, kde se betonárka nacházela, bylo odvezeno 780 m³ betonů a 9 365 m³ znečištěné zeminy a na místo se navezlo 6 000 m³ ornice. V rámci přípravy výsadby se mj. zrehabilitovala i plocha bývalého zařízení staveniště u konce ulice Nad Rybníkem a v roce 2012 proběhla rozsáhlá rekultivace severní části území, kde bylo z plochy cca 1 ha odvezeno přes 10 000 m³ znečištěné zeminy, stavebního a komunálního odpadu. Zajímavostí v lesoparku Vinice je rozsáhlý neprostupný porost šípku a hlohů na bývalé navážce z šedesátých let 20. století, který byl na cca 2 ha ploše ponechán jako přírodní a estetická zajímavost. Zbývá část této plochy byla přeměněna na standardní lesní porosty a louku. Po dřevěném povalovém chodníku můžeme dojít i k zajímavému prameništi v severní části území.

Na celkové ploše 40,3 ha se nyní v Běchovicích nachází lesní porosty o výměře více než 28 ha. Na zbytku území se rozkládají louky se soliterními stromy. Je zde vybudováno 1650 m nových mlatových cest a rozmístěno 30 laviček. V centrální části lesoparku stojí od podzimu 2009 dětské hřiště, doplněné v roce 2016 o altán a workoutovou sestavu.

Území lesoparku Vinice na mapě stabilního katastru z roku 1848

Červeně je vyznačena hranice současného lesa v majetku hl. m. Prahy. Z mapy je patrné, že na území lesa se historicky nacházela pouze pole a louky.

Nově vysázený les

Bývalá betonárka

NOVÉ LESY NA ÚZEMÍ PRAHY

Do konce 19. století na území Prahy nebyly nové lesy zakládány, spíše lesy ubývaly a půda byla využívána na pole a pastviny. Mezi lety 1903 a 1914 však bylo v Praze poprvé zalesněno 80 ha a v dalších letech nové lesy přibývaly. Jen mezi lety 1996 a 2016 bylo v Praze zalesněno 214 ha! Plocha nových lesů tak od začátku 20. století dosáhla téměř 1 300 ha.

Mezi nejvýznamnější lokality, kde nové lesy po roce 1996 vznikly, patří kromě lesu Vinice také např. les Robotka, les Hrnčířské louky, les Dívčí Hrad v Radlicích nebo lesopark Letňany.

PÉČE O NOVÝ LES

Vysazením sazenic však všechno teprve začíná. Sazenice listnatých dřevin je nutné chránit proti okusu zvěří. Stromky se vysazují do oplocenek a natírají repelentními přípravky. V následujících 1–2 letech se provádí tzv. vylepšování (doplnění chybějících nebo uhynulých sazenic). Během roku se pak minimálně 2x ročně po dobu cca 5–7 let provádí tzv. ožínání sazenic. To znamená, že se okolo sazenic seká bylinný porost (lesnický nazývaný „buřeň“), aby se snížila konkurence okolní vegetace na sazenice.

Tím ale ještě péče o mladý les nekončí. V následujících letech se v lese provádí výchovné zásahy – prořezávka a probírka. Prořezávka se provádí v mladých porostech s výškou 2–8 m, kdy se z lesa odstraní méně kvalitní stromy. Prořezávka velmi ovlivňuje druhovou skladbu, zdravotní stav, kvalitu a odolnost lesa na desetiletí. Probírka se provádí ve starších lesních porostech za účelem uvolnění perspektivních stromů. V rámci probírek se také odstraňují špatně rostlé stromy a dřeviny nevhodných druhů.

Mladým stromkům v lesoparku Vinice bude trvat nejméně 40 let, než dosáhnou podoby vzrostlého lesa.

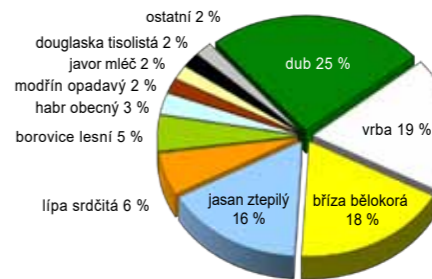

Značka odpovědného lesnictví

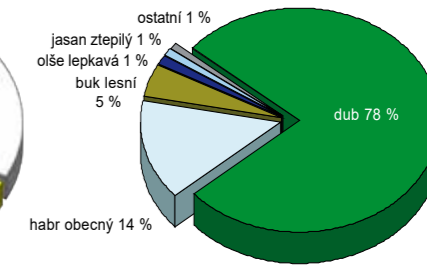
ZASTOUPENÍ DŘEVIN V NOVÉM LESOPARKU

Snahou správce lesa je, aby se zastoupení dřevin co nejvíce blížilo původnímu přirozenému složení porostů v daném území. Rovněž se zohledňuje převážně mimoprodukční – rekreační – poslání pražských lesů (tj. používání pestré dřevinné skladby), včetně menšího zastoupení nepůvodních jehličnatých dřevin (např. modřín, douglaska).

Lesopark Vinice byl zalesněn z velké části dubem, dále břízou a lípou. Současné procentuální zastoupení dřevin znázorňuje graf č. 1. Listnaté dřeviny zde převažují oproti dřevinám jehličnatým, které jsou zastoupeny zejména modřínem a borovicí. Ideální (přirozené) zastoupení dřevin zobrazuje graf č. 2. Přirozené zastoupení dřevin vychází z vlastností daného stanoviště, které jsou charakterizovány zejména klimatickými poměry a půdními vlastnostmi daného území. Na území lesoparku Vinice se vyskytují zejména živná stanoviště nižších poloh (stanoviště na úrodných půdách, svahy až plošiny). Tyto podmínky vyhovují zejména dubu, habru obecnému a buku lesnímu. Les Vinice byl zakládán jako lesopark určený pro rekreaci, čemuž odpovídá pestřejší skladba dřevin.

1. Zastoupení dřevin

2. Ideální (přirozené) zastoupení dřevin

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA POČERNICKÝ RYBNÍK

Přírodní památka Počernický rybník o rozloze 41,76 ha je součástí přírodního parku Klánovice – Čihadla. Pobřeží rybníka je porostlé bujnou vegetací, která je významná především jako hnízdiště ptactva i jako odpočinková lokalita na tahu a v zimním období. Z hnízdicích ptáků zde žijí např. potápka roháč, lyska černá, rákosník obecný či strnad rákosní. Běžně se v území vyskytuje skokan zelený a hnědý, ropucha obecná a z měkkýšů pak např. škeble rybníčná. Už v 19. století byla na břehu rybníka postavena první hydrobiologická stanice v Čechách. Součástí přírodní památky je také starý zámecký park s množstvím cenných dřevin.

